

Pomoc
trpiacej Cirkvi

ACN SLOVENSKO

Krížová cesta s mučeníkmi a svedkami viery 21. storočia

Pripravila pápežská nadácia ACN – Pomoc trpiacej Cirkvi 2020

„Naše dielo pomoci píše martyrológium dnešných čias.

Nie však niekde v študovni, ale z pozície očitého svedka,

a preto s veľkým súcitom a hlbokým pohnutím.“

*Páter Werenfried van Straaten
zakladateľ ACN*

Zamyslenie na úvod

V posledných rokoch sa slovo mučeník znovu vracia do nášho slovníka. Už takmer upadlo do zabudnutia, alebo sa používalo len v súvislosti s prenasledovanými kresťanmi prvých storočí. V súčasnosti sa najmä s ohľadom na stále rastúcu vlnu teroristických a samovražedných útokov na celom svete znovu objavuje a zároveň nadobúda hanlivý význam, pretože reprezentuje pomýlené duchovné hodnoty.

Kresťanskí mučeníci prinášajú úplne iné poslanstvo. Títo muži a ženy (niekedy dokonca aj deti) nevyhľadávajú smrť za každú cenu: milujú život až do konca. Dosvedčujú, že láska je silnejšia ako nenávisť a smrť. Sú verní svojej viere v milujúceho Boha – Otca a Darcu života – až do krajnosti. Slobodným prijatím smrti darujú životy pre dobro sveta a vydávajú tak najsilnejší dôkaz o svojej viere a láske. Cirkev je a vždy bola Cirkvou mučeníkov. Platí to i v 21. storočí, teda v dnešných časoch, v ktorých sa zlo rozšírilo viac ako kedykoľvek predtým.

V nasledujúcich štrnástich zastaveniach krížovej cesty sa stretne so štrnástimi svedkami a mučeníkmi viery, ktorí boli našimi súčasníkmi. Trpeli pre Krista, čerpajúc silu z jeho kríža. Ich svedectvo a slová nám môžu dodať odvahu, aby sme aj my z lásky k nemu niesli svoj každodenný kríž a stali sa požehnaním pre ostatných. Nech nás povzbudí ich príklad, aby sme sa viac zasadzovali za slabých a utláčaných a boli bohatí na dobré skutky, svedčiace o dobrote a blížiacom sa kráľovstve nášho nebeského Otca.

1. zastavenie:

Pán Ježiš je odsúdený na smrť

V. Klaniame sa ti, Kriste, a dobrorečíme ti.

R. Lebo si svojím krížom vykúpil svet.

Pilát sa ich znova opýtal: „Čo mám teda podľa vás urobiť so židovským kráľom?“ Oni skríkli: „Ukrižuj ho!“ Pilát im vravel: „A čo zlé urobil?“ Ale oni tým väčšmi kričali: „Ukrižuj ho!“ A Pilát, aby urobil ľudu po vôli, prepustil im Barabáša. Ježiša však dal zbičovať a vydal ho, aby ho ukrižovali (Mk 15,12-15).

Irak: arcibiskup Paulos Faraj Rahho – muž pokoja a jednoty

Arcibiskup Paulos Faraj Rahho viedol kresťanov v Mosule počas jedného z najtemnejších období. Jeho kolega arcibiskup Sako ho opísal ako človeka, „ktorý zasvätil svoj život ľuďom a Cirkvi. Bol to muž odvahy a dobrej nálady. Rád rozprával vtipy a bol veľmi spoločenský.“ Vodcu chaldejskej katolíckej cirkvi uniesli hneď po slávení svätej omše v katedrále Ducha Svätého 29. februára 2008. Jeho únoscovia zabili aj jeho šoféra a dvoch ochrankárov. Kým ho rukojemníci držali v kufri auta, podarilo sa mu dostať k telefónu a kontaktovať predstaviteľov cirkvi. Požiadal ich, aby neplatili žiadne výkupné, lebo vedel, že tieto peniaze by boli použité na ďalšie zločiny. Arcibiskupa našli 13. marca 2008 mŕtveho neďaleko Mosulu. Nikto sa zatiaľ k vražde neprihlásil, no všetko poukazovalo na jednu z mnohých radikálnych skupín blízkych vtedajšej Al-Káide.

Vo svojom duchovnom testamente napísal arcibiskup Rahho dojímavé slová svedčiace o jeho bezpodmienečnej odovzdanosti Bohu a blížnym:

„Smrť je krutá skutočnosť, najstrašnejšia spomedzi všetkých, a každý z nás ju bude musieť zakúsiť. Človek, ktorý daruje svoj život, seba samého, svoje bytie a všetko, čo vlastní, Bohu a druhým, vyjadruje tým hlbokú vieru v Boha a dôveru v neho. Nebeský Otec sa stará o všetkých a nerobí nikomu nič zlé. Jeho láska je nekonečná. On je láska, on je dokonalý otec. Smrti teda môžeme rozumieť aj takto: zomrieť znamená prerušiť obetovanie sa Bohu a ľuďom tu na zemi, aby sme sa otvorili novej, nekonečnej a čistej obete vo večnosti. Život znamená vložiť sa celkom do Božích rúk. Táto obeta po smrti pokračuje vo večnom živote navždy. Prosím vás všetkých, moslimských bratov, jezídov i všetky deti našej milovanej vlasti, buďte jeden voči druhému otvorení, aby ste mohli vybudovať pevný zväzok lásky a bratstva medzi deťmi našej drahej krajiny – Iraku.“

Modlime sa za pravý dialóg medzi všetkými národmi, rasami, kultúrami a náboženstvami, vystavaný na láske, spravodlivosti a pravde.

V. Ukrižovaný Ježišu, zmiluj sa nad nami.

R. Aj nad dušami v očistci.

2. zastavenie:

Pán Ježiš berie kríž na plecía

V. Klaniame sa ti, Kriste, a dobrorečíme ti.

R. Lebo si svojím krížom vykúpil svet.

Sám si niesol kríž a vyšiel na miesto, ktoré sa nazýva Lebka, po hebrejsky Golgota (Jn 19,16). Kto chce byť mojím učeníkom, nech zaprie sám seba, vezme každý deň svoj kríž a nech ma nasleduje (Lk 9,23).

Kamerun: Gerard Akiata Anjiangwe – nebojácny seminarista

Gerard Anjiangwe stál 4. októbra 2018 po nedelnej svätej omši pred Kostolom svätej Terézie spolu s ďalšími veriacimi. Vojenské auto zastavilo na konci cesty vedúcej ku kostolu a vystúpilo z neho pár vojakov, ktorí začali strieľať. Zatiaľ čo sa väčšina veriacich stihla skryť v sakristii a zabarikádovala dvere, otec Gerard sa hodil na zem a začal sa modliť ruženec. Po vypočúvaní mu vojaci prikázali kľaknúť si a zastrelili ho.

Sv. Ján Mária Vianney, patrón kňazov, hovoril o odvahe vziať na seba kríž: „Utrpenie možno znášať dvomi spôsobmi: s láskou a bez lásky. Svätí niesli svoje utrpenie a kríž trpezlivo, s radosťou a vytrvalosťou, lebo milovali. My sme však v utrpení zlostní, znechutení a mrzutí, pretože nemilujeme. Keby sme boli plní lásky k Bohu, milovali by sme svoj kríž, túžili by sme po ňom a niesli ho trpezlivo, dokonca radosťne, spokojní, že môžeme niečo trpieť z lásky k tomu, ktorý kvôli nám podstúpil toľké súženie. Prečo by sme sa mali sťažovať? Nemusia snáď úbohí pohania, ktorí nemajú to šťastie a nevedia o Bohu a jeho nekonečnej dokonalosti,

nieť tie isté kríže ako my, ale bez tejto útechy? Pozrite, deti moje, niečo nás stojí len prvý krok na tejto ceste kríža! Strach z utrpenia je väčší ako náš najväčší kríž. Chýba nám odvaha prijať kríž. Aké bláznivé! Môžeme robiť, čo chceme, kríž na nás stále čaká, nemôžeme mu uniknúť. Hovoríte, že utrpenie je ťažké. Nie, utrpenie potešuje a je lúbezné! Utrpenie je šťastím. Musíte však v utrpení milovať a trpieť v láske.“

Modlime sa za nové povolania ku kňazskému a rehoľnému životu, aby mladí ľudia veľkodušne, odvážne a s láskou odpovedali na Pánovo volanie.

- V.** Ukrižovaný Ježišu, zmiluj sa nad nami.
- R.** Aj nad dušami v očistci.

3. zastavenie:

Pán Ježiš prvý raz padá pod krížom

V. Klaniame sa ti, Kriste, a dobrorečíme ti.

R. Lebo si svojím krížom vykúpil svet.

On, hoci mal božskú prirodzenosť, nepridížal sa svojej rovnosti s Bohom, ale zriekol sa seba samého, vzal si prirodzenosť sluhu, stal sa podobný ľuďom a podľa vonkajšieho zjavu bol pokladaný za človeka. Uponížil sa, stal sa poslušným až na smrť, až na smrť na kríži (Fil 2,6-8).

Turecko: biskup Luigi Padovese – pokorný sluha všetkých

Taliansky biskup Luigi Padovese, apoštolský vikár Anatólskej diecézy, prišiel o život vo veku 63 rokov. Mal veľmi vrúcny vzťah ku svojmu šóférovi a ochranárovi zároveň, ktorý mu bol ako vlastný syn. Práve ten mu 3. júna 2010 siahol na život v jeho rezidencii v Iskenderune, v blízkosti starovekej biblickej Antiochie. Turecká vláda sa snažila biskupa telefonicky pred týmto človekom varovať, keďže sa pred časom priklonil k fundamentalistom.

V jednej z prednášok o živote kresťanov na Blízkom východe vysvetľoval biskup Luigi spásnu cenu kríža: „Najväčším pokušením človeka je vytvoriť si Boha na svoj obraz. Aj v dnešnej dobe ľudia často ‚ťahajú‘ Boha raz na jednu, raz na druhú stranu. Je jednoduché použiť ho na zabezpečenie vlastných záujmov. Dnes dokonca nájdeme ľudí, ktorí v Božom mene zabíjajú. Vďaka tomu, že som sa musel stretnúť s inou kultúrou a iným náboženstvom, porozumel som, na čo myslel sv. Pavol, keď hovoril o kríži ako o bláznovstve a pohoršení. Boh, ktorý zomrie

z lásky, ubitý, pokorený a zosmiešnený, je na pohoršenie a rozbíja obraz, ktorý si už od počiatku sveta vytvorili ľudia o Bohu – obraz úžasnej a mocnej bytosti podľa svetských kritérií. No Božie kritériá nie sú tie isté, ako má svet. Jeho veleba sa zjavila v tom, že sa z lásky nechal zavesiť na kríž. Život na miestach, kde kázal sv. Pavol, v krajine, kde vznikla prvá kresťanská cirkev, dal mojej viere veľkú konkrétnosť. Keď sv. Pavol hovorí v svojich listoch o veľkých ťažkostiach, ktoré ho stretávali – hlad, chlad, prenasledovanie –, nadobúda jeho zvestovanie konkrétne črty a ide do hĺbky, pretože rozumom, aké utrpenia a skúšky musel prestáť. Prirodzene, ja nehladujem ako on a autom sa dokážem rýchlo presunúť z miesta na miesto, ale cítim sa mu blízky s ohľadom na ťažkosti, ktoré prislúchajú náboženskej menšine.“

Modlime sa za kresťanov, ktorým sa v mnohých krajinách upiera alebo obmedzuje náboženská sloboda, aby sa vďaka ich vernosti krížu zjavilo všetkým kresťanom Kristovo vykúpenie.

V. Ukrižovaný Ježišu, zmiluj sa nad nami.

R. Aj nad dušami v očistci.

4. zastavenie:

Pán Ježiš sa stretáva so svojou matkou

V. Klaniame sa ti, Kriste, a dobrorečíme ti.

R. Lebo si svojím krížom vykúpil svet.

Simeon ich požehnal a Márii, jeho matke, povedal: „On je ustanovený na pád a na povstanie pre mnohých v Izraeli a na znamenie, ktorému budú odporovať, – a tvoju vlastnú dušu prenikne meč –, aby vyšlo najavo zmýšľanie mnohých sŕdc.“ (Lk 2,34-35)

Burkina Faso: štyria mučeníci-katechéti

Burkina Faso býva častým terčom teroristických útokov a protikresťanského odporu. V Singe, neďaleko mesta Zimtenga, sa 13. mája 2019 konala procesia k úcte Panne Márii. Teroristi si vybrali štyroch ľudí zo skupiny katolíckych veriach, ktorí sa odtiaľ práve vracali. Tento výber nebol náhodný. Obeťami sa stali poprední členovia z radu katolíckych laikov. Jeden z nich bol dlhé roky vedúcim miestnej katolíckej komunity a ďalší pôsobili ako katechéti. Zdá sa, že útočníci sa úmyselne zamerali na vodcov komunity. Teroristi aspoň dovolili deťom zo skupiny utiecť, ale zavraždili štyroch dospelých.

Vo Fatime sa Božia Matka zjavila trom deťom: Hyacinte, Františkovi a Lucii. Už pri prvom zjavení sa ich opýtala: „Chcete Bohu ponúknuť, že budete znášať všetko utrpenie, ktoré vám zošle, ako pokánie za všetky hriechy, ktorými ho ľudia urážajú, a ako prosbu za obrátenie hriešnikov?“

„Áno, chceme!“ odpovedali deti. Žiarivá pani hovorila ďalej: „Budete teda musieť veľa vytrpieť, ale Božia milosť bude vašou silou.“ Pri týchto slovách otvorila dlane – vyšlo z nich silné svetlo, ešte jasnejšie ako to, čo ju obklopovalo, a preniklo do hrude a hlboko do vnútra detí. „A my sme sami seba videli v Bohu, ktorý bol tým svetlom, či lepšie povedané, akoby sme sami seba videli v najlepšom zrkadle,“ napísala neskôr Lucia. „Modlite sa denne ruženec, aby nastal pokoj vo svete a skončila sa vojna,“ znela posledná Máriina prosba.

Modlime sa za vytrvalosť a vernosť v modlitbe ruženca a za ochotu priniesť obeť z lásky ako spoluúčasť na vykúpení sveta a odčinenie našich hriechov.

- V.** Ukrižovaný Ježišu, zmiluj sa nad nami.
- R.** Aj nad dušami v očistci.

5. zastavenie:

Šimon z Cyrény pomáha Pánovi Ježišovi niesť kríž

V. Klaniame sa ti, Kriste, a dobrorečíme ti.

R. Lebo si svojím krížom vykúpil svet.

Ako ho viedli, chytili istého Šimona z Cyrény, ktorý sa vracal z poľa, a položili naňho kríž, aby ho niesol s Ježišom (Lk 23,26).

Pakistan: Akash Bashir – dobrovoľník kríža

Do Kostola svätého Jána v lahorskej štvrti Youhanabad sa pokúšal dostať podozrivo vyzerajúci muž. Akash si všimol, že má okolo pása pripnuté výbušniny a nedovolil mu vojsť. Po niekoľkých sekundách, keď sa mu ho nepodarilo odradiť od zamýšľaného činu, vrhol sa na podozrivého, ktorý sa v tej chvíli odpálil. Iba dvadsaťročný Akash Bashir, absolvent Školy dona Bosca v pakistanskom meste Lahore, obetoval svoj život 15. marca 2015 a zachránil tak stovky blížnych, ktorí práve slávil eucharistiu.

Aj o mladom Akashovi platí vyznanie, ktoré učinil pakistanský minister pre náboženské menšiny Shabaz Bhatti krátko pred svojím zavraždením 2. marca 2011:

„Chcel by som všetkým povedať, že verím v Ježiša Krista, ktorý pre nás položil svoj život. Viem, čo znamená kríž a nasledujem ho. Žijem pre trpiacich ľudí a som pripravený zomrieť, len aby som obránil ich práva. Modlite sa za mňa. Som muž, ktorý spálil mosty. Už niet cesty späť. Až do smrti budem bojovať proti fanatizmu a brániť kresťanov.“

**Modlime sa za mladých ľudí, aby našli v Kristovi plnosť života
a stali sa radostnými svedkami viery.**

- V.** Ukrižovaný Ježišu, zmiluj sa nad nami.
- R.** Aj nad dušami v očistci.

6. zastavenie:

Veronika podáva Pánovi Ježišovi šatku

V. Klaniame sa ti, Kriste, a dobrorečíme ti.

R. Lebo si svojím krížom vykúpil svet.

Nemá podoby ani krásy, aby sme naňho hľadeli, a nemá výzoru, aby sme po ňom túžili. Opovrhnutý a posledný z ľudí, muž bolesti, ktorý poznal utrpenie, pred akým si zakrývajú tvár, opovrhnutý, a preto sme si ho nevážili (Iz 53,2b-3).

Jemen: štyri umučené misionárky lásky – Veroniky našich dní

Teroristi zavraždili 4. marca 2016 štyri rehoľné sestry z Kongregácie misionárok lásky spolu s dvanástimi ľuďmi, o ktorých sa starali v ich dome pre seniorov v konvente v jemenskom Adene. Ich vrahovia využili to, že moslimova sa v piatok modlia, takže vďaka prázdny uliciam mohli po svojom hroznom útoku ľahšie zmiznúť.

Dve zavraždené sestry pochádzali z Rwandy, ďalšie z Indie a z Kene. Medzi obeť patrili aj ich šofér a laickí pomocníci v domove pre seniorov, ktorý slúžil približne osemdesiatim starým a chorým ľuďom. Sestre predstavenej z kláštora sa podarilo vyviaznuť bez zranení rovnako ako väčšine starých a chorých. Otca Toma Uzhunnaliho, saleziánskeho kňaza, ktorý sa počas útoku modlil v kaplnke, uniesli a prepustili až 12. septembra 2017, a to vďaka naliehaniu ománskeho sultána a Katolíckej cirkvi.

Pápež František verejne vyjadril úprimnú sústrasť Misionárkam lásky

a modlil sa, aby blahoslavená Matka Tereza z Kalkaty „sprevádzala rajom tieto jej dcéry, mučeníčky lásky, a aby sa prihovárala za mier a rešpektovanie posvätného ľudského života.“

O službe lásky, ktorú si všetci navzájom dlžíme, napísala zakladateľka Misiónárov lásky svätá Matka Terézia tieto slová: „Poznáš svojho suseda, ktorý býva za vedľajšími dverami? Vieš, že tam žije slepý človek? Že je tam niekto chorý, že je tam stará, osamelá osoba, ktorá nikoho nemá – vieš to? A ak to vieš, urobil si niečo? Tu je príležitosť preukázať lásku – ráno tam zájsť a niečo spraviť. Pozeraj, všímaj si, sprav niečo a budeš zažívať radosť, lásku a pokoj, ktoré vychádzajú zo srdca, lebo si vykonal niečo pre druhého. Pretavil si svoju lásku k Bohu do živých skutkov. Nestačí len povedať: ‚Mám ťa rád!‘ To naozaj nestačí. Urob niečo! A toto ‚niečo‘ ťa môže aj bolieť. Lebo pravá láska bolí. Keď sa pozeráš na kríž, pochopíš, ako nás miloval Ježiš. On zomrel na kríži, lebo miloval teba a miloval mňa. A chce, aby sme sa aj my tak milovali.“

Modlime sa, aby sme boli počas svojho všedného života pozorní k potrebám našich blížnych a videli v nich tvár nášho Pána.

V. Ukrižovaný Ježišu, zmiluj sa nad nami.

R. Aj nad dušami v očistci.

7. zastavenie:

Pán Ježiš druhý raz padá pod krížom

V. Klaniame sa ti, Kriste, a dobrorečíme ti.

R. Lebo si svojím krížom vykúpil svet.

On niesol naše choroby a našimi bôľmi sa on obťažil, no my sme ho pokladali za zbitého, strestaného Bohom a pokoreného. Obetoval sa, pretože sám chcel, a neotvoril ústa; ako baránka viedli ho na zabitie a ako ovcu, čo onemie pred svojím strihačom (Iz 53,4.7).

Irak: otec Ragheed Aziz Ganni – kňaz podľa Ježišovho srdca

Otec Ragheed Ganni bol kňazom chaldejskej katolíckej cirkvi vo farnosti Ducha Svätého v severnom Mosule v Iraku. Neznámi ozbrojení útočníci ho 3. júna 2007 zastavili, keď odchádzal autom od kostola. Jeden z nich na neho kričal: „Povedal som ti, aby si zatvoril kostol, prečo si to neurobil? Prečo si stále tu?“ Na túto otázku 35-ročný kňaz Ganni odpovedal: „Ako môžem zatvoriť Boží chrám?“ Následne mu prikázali obrátiť sa na islam. Odmietol. Spolu s ním tak útočníci na mieste zastrelili aj jeho troch diakonov Basmana Yousefa Dauda, Wahida Hanna Isha a Gassana Isama Bidaweda.

Otec Ragheed bol jedným z mnohých kňazov, ktorí študovali v Ríme vďaka štipendiu pápežskej nadácie ACN – Pomoc trpiacej Cirkvi. Aj keď mohol pokračovať v rozširujúcom štúdiu, rozhodol sa vrátiť do Iraku, lebo cítil, že ho tam ľudia potrebujú. Hoci to bolo nebezpečné, on sa utiekal s dôverou k Bohu slovami: „Bez nedele, bez Eucharistie nemôžu kresťania v Iraku prežiť. Teroristi sa nás pokúšajú

pripraviť o život, ale Eucharistia nám ho vracia späť. Niekedy sa aj sám cítim krehký a plný strachu. No keď držím v rukách Eucharistiu a hovorím slová: ‚Hľa, Baránok Boží, ktorý sníma hriechy sveta‘, cítim jeho silu vo mne. V rukách držím hostiu, v skutočnosti je to však on, kto drží nielen mňa, ale aj nás všetkých ohrozených teroristami a zjednocuje nás v nekonečnej láske. V pokojných časoch to všetko berieme ako samozrejmosť a zabúdame na ten veľký dar, ktorý sme dostali. Toto je irónia súčasnej situácie: cez teroristické násilie sme skutočne a do hĺbky pochopili, že Eucharistia, teda zomrelý a zmŕtvychvstalý Kristus, nám darúva život. A preto môžeme odolávať a dúfať.“

Modlime sa za všetkých kňazov, ktorí napriek svojim pádom, slabostiam a sklamaniam zostávajú verní svojmu povolaniu, a to vďaka sile svätej Eucharistie.

- V.** Ukrižovaný Ježišu, zmiluj sa nad nami.
- R.** Aj nad dušami v očistci.

8. zastavenie:

Pán Ježiš utešuje plačúce ženy

V. Klaniame sa ti, Kriste, a dobrorečíme ti.

R. Lebo si svojím krížom vykúpil svet.

Šiel za ním veľký zástup ľudu aj žien, ktoré nad ním kvílili a nariekali. Ježiš sa k nim obrátil a povedal: „Dcéry jeruzalemské, neplačte nado mnou, ale plačte samy nad sebou a nad svojimi deťmi.“ (Lk 23,27-28)

Južný Sudán: sestra Veronika Terézia Rácková – lekárka a Kristova apoštolka

Slovenka z Misijnej kongregácie služobníc Ducha Svätého bola lekárkou a vedúcou Zdravotného strediska svätej Bakhity v meste Yei v Južnom Sudáne. Starala sa tam najmä o chorých na AIDS a ľudí s inými zdravotnými ťažkosťami. Spolu so sestrami zrenovovali budovy a zakúpili zariadenie pre infekčné a psychiatrické oddelenie. Počas politických nepokojov v Južnom Sudáne sa snažila miestnym pomáhať stravou, liekmi, vodou a zdravotnou starostlivosťou.

V pondelok 16. mája 2016 sa jej auto hodinu po poľnoci stalo terčom strelby troch ozbrojencov. V tom čase prevádzala do nemocnice tehotnú ženu, ktorá išla rodiť. Zomrela o štyri dni neskôr na následky zranení vo veku 58 rokov. Pochovaná je v Yei na mieste jej pôsobenia. Jej telo tak zostáva navždy so zemou a s ľuďmi, ktorým slúžila celým srdcom a životom.

Sestra Veronika pochádzala z Bánova pri Nových Zámkoch, no rozhodla sa svoj život zasvätiť misiám. Stala sa lekárkou-misionárkou, aby darovala ostatným lásku k životu. Bola si dobre vedomá rizika života a práce v Južnom Sudáne, no napriek tomu obetovala svoj život tejto službe.

Pri jednom z útokov rebelov na mesto Yei zasiahli rakety aj kláštor sestier. Životy si zachránili tým, že sa vystreli na zem a modlili sa. Po tejto skúsenosti im generálna predstavená dala možnosť opustiť misiu, no sestry sa po modlitbe pred bohostánkom predsa len rozhodli zostať. Toto rozhodnutie, kvôli ktorému neskôr sestra Veronika podstúpila mučenícku smrť, zdôvodnila slovami:

„Aj Ježiš vydržal do konca. Neopustil ani ľudí, ani mesto, keď nastali problémy. Ako jeho učeníčka ho nasledujem v sile Božieho Ducha. Nemôžem opustiť ľudí v Sudáne, pretože ich milujem.“

**Modlime sa za všetky matky, ktoré trpia pre osud svojich detí,
a aj za matky, ktoré sa svojich detí vzdali.**

V. Ukrižovaný Ježišu, zmiluj sa nad nami.

R. Aj nad dušami v očistci.

9. zastavenie:

Pán Ježiš po tretí raz padá pod krížom

V. Klaniame sa ti, Kriste, a dobrorečíme ti.

R. Lebo si svojím krížom vykúpil svet.

Zo všetkých strán nás sužujú, ale nie sme stiesnení, sme bezradní, ale nepodávame sa, prenasledujú nás, ale nie sme opustení, zrážajú nás, ale nehynieme. Stále nosíme na sebe Ježišovo umieranie, aby sa na našom tele zjavil aj Ježišov život (2Kor 4,8-9).

Čína: arcibiskup Stefano Li Side – zrelý plod Božieho Ducha

Biskup Stefano Li Side z Tianjinu v Číne väčšinu života strávil v domácom väzení. Nikdy nezradil svoju vernosť Svätému Otcovi, čo bolo dôvodom jeho zatknutia. Prežil 17 rokov v táboroch nútených prác. V roku 1992 biskupa donútili úrady nastúpiť do domáceho väzenia, kde bol až do svojej smrti. Počas všetkých tých rokov mohol chodiť iba do nemocnice sprevádzaný políciou. Ihneď po zotavení ho eskortovali naspäť do jeho domu v horách. Úrady si mysleli, že keď ho dajú na čo najviac odlahlé miesto, ľudia na neho zabudnú. Opak sa stal pravdou. Napriek vzdialenosti ho začalo navštevovať čoraz viac veriacich. Ľudia ho mali radi a stále ho vyhľadávali.

Mal hlbokú úctu k Panne Márii a veľmi pozorne sledoval evanjelizáciu a poslanie Cirkvi. V roku 1994 založil Kongregáciu sestier Najsvätejšieho Srdca Ježišovho a Nepoškrveného Srdca Panny Márie. Venoval sa tým, ktorí to najviac potrebovali. Muž plný modlitby žil úplne oddane Bohu v chudobe a hlbokej po-

kore. Vždy vyzýval veriacich, aby rešpektovali zákony krajiny a pomáhali chudobným. Nikdy sa nestážoval v bolestivých chvíľach, ktoré poznačili jeho dlhý život, práve naopak, vnímal to ako Božiu vôľu.

Zomrel 8. júna 2019 vo veku 92 rokov. Čínske komunistické úrady mu nedovolili verejný pohreb ani pohreb na katolíckom cintoríne. Jeho telo bolo po smrti umiestnené v márnici a nie v Katedrále svätého Jozefa v Tianjine. Dokonca ani na jeho náhrobnom kameni nie je uvedené, že bol biskup.

Modlime sa za všetkých prenasledovaných a väznených pre vieru, aby im Duch Svätý daroval silu a útechu, ktoré sú silnejšie ako nenávisť a smrť.

V. Ukrižovaný Ježišu, zmiluj sa nad nami.

R. Aj nad dušami v očistci.

10. zastavenie:

Pána Ježiša vyzliekajú zo šiat

V. Klaniame sa ti, Kriste, a dobrorečíme ti.

R. Lebo si svojím krížom vykúpil svet.

Keď vojaci Ježiša ukrižovali, vzali jeho šaty a rozdelili ich na štyri časti, pre každého vojaka jednu. Vzali aj spodný odev. Ale tento odev bol nezošívaný, odhora vcelku utkaný. Preto si medzi sebou povedali: „Netrhajme ho, ale losujme oň, či bude!“ Aby sa splnilo Písmo: „Rozdelili si moje šaty a o môj odev hodili lós.“ (Jn 19,23-24)

India: otec Bernard Digal – všetko dať Kristovi

V bezvedomí a napoly nahý v lese, dobitý a zaliaty krvou. Takéto utrpenie spôsobili otcovi Bernardovi Digalovi indickí radikáli 25. augusta 2008.

Počas celého života preukazoval otec Bernard odhodlanie a odvahu svedčiť o Kristovi a nakoniec pre neho zomrieť. Hneď po útoku odpustil svojim nepriateľom a prenasledovateľom. Ťažko ranený otec Bernard porozprával v nemocnici svojmu spolubratovi čo sa stalo:

„Ukryli sme sa za stenou a videli sme desať mužov s mačetami, sekerami a inými zbraňami. Zbadali ma. Mladík, ktorý mi robil šoféra, stihol utiecť. Mňa dobehli a začali ma zo všetkých strán udierať, upadol som do bezvedomia. Keď som sa prebral, bol som vedľa ohňa. Chcel som zabrániť, aby ma doň hodili. Bál som sa, cítil som, že prichádza smrť. Modlil som sa k svätému Michalovi Archanjelovi, aby ma zachránil od mučiteľov. Vtom do mňa náhle vošla sila, akú som predtým

nemal. Podarilo sa mi dostať sa z okov. Rozbehol som sa do temnoty celkom nahý, pretože zo mňa zvliekli všetko oblečenie. Neutiekol som ďaleko. Dobešli ma a zase ma začali mlátiť. Znovu som upadol do bezvedomia a to ma zachránilo. Zrejme si mysleli, že som mŕtvy a nechali ma tak. Napoly pri vedomí som počul vytie vlkov. Báľ som sa, že ma roztrhajú a nebudem mať ani poriadny pohreb. Neustále som sa modlil k Pánovi. Ďalšie ráno som s prekvapením zistil, že som nažive. Na poli ma našli dvaja dedičania, ktorí mi dali vodu, jedlo a oblečenie. Zavolali políciu a tá ma odviezla do nemocnice v Tikabali.“

Po dvoch mesiacoch agónie, do ktorej sa dostal následkom ťažkých zranení hlavy, otec Bernard Digal odišiel k Pánovi 28. októbra 2008.

Modlime sa za mocných, ktorí vládnu tomuto svetu, aby si ctili Božie zákony aj nedotknuteľnú dôstojnosť každého človeka a ochraňovali život od počatia po prirodzenú smrť.

- V.** Ukrižovaný Ježišu, zmiluj sa nad nami.
- R.** Aj nad dušami v očistci.

11. zastavenie:

Pána Ježiša pribíjajú na kríž

V. Klaniame sa ti, Kriste, a dobrorečíme ti.

R. Lebo si svojím krížom vykúpil svet.

Obklučuje ma svorka psov, obstupuje ma tlupa zlosynov. Prebodli mi ruky a nohy, môžem si spočítať všetky svoje kosti. Lež oni si ma premeriavajú a skúmajú (Ž 22,17-18).

Sýria: otec François Mourad – dôvera spečatená krvou

Vo viacerých listoch podával otec François správy o nebezpečenstve, ktorému sú vystavení kresťania v Sýrii, a písal o svojej ochote obetovať život za Krista:

„Sme v nebezpečenstve. Nemôžeme opustiť dedinu ani sa do nej vrátiť. Zaútočili na kostoly a náboženské symboly a každý deň zmizne jeden z nás. Neviem, kedy príde môj čas, som však pripravený zomrieť.“

„Všetko, čo očakávam od Boha, je, aby jeho prítomnosť zvíťazila nad temnotou, ktorá nás obklopuje.“

„Keby sme pochopili šírku a cenu lásky v našom živote, ľahšie by sme porozumeli tajomstvu utrpenia, ktoré nás vedie k porozumeniu ukrižovaného Krista. On nás naučil, že láska má synonymum, a tým je utrpenie.“

„Udalosti sa stupňujú a ja si myslím, že sa začína rozhodujúca fáza nášho boja. Keď vypálili grécky kostol a spustošili mariánsku svätyňu, vyplienili a zničili i náš kláštor. Porozbíjali a spálili všetky náboženské symboly v dedine a počmárali

ich hanlivými nápismi proti nášmu náboženstvu. Pokúšajú sa nás potlačiť, ale nech robia čokoľvek, nedokážu urobiť nič proti našej viere, ktorá je postavená na Kristovej skale. Nech nám Boh dá milosť dokázať pravosť našej lásky voči Nemu i voči ostatným. Buďte si istí, že svoj život obetujem z celého srdca za dobro Cirkvi a pokoj vo svete, predovšetkým v našej milovanej Sýrii.“

Františkánsky Kláštor svätého Antona Paduánskeho v Ghasseniehu, v severnej Sýrii, napadli 23. júna 2013 militanti spojení s džihádistskou skupinou Jabhat al-Nusra. Počas útoku sa otec Francois Mourad snažil obrániť rehoľníčky a ďalších ľudí. Zastreli ho vo veku 49 rokov.

Do kláštora františkánov – kustódie Svätej zeme ho spolu s ďalším kňazom a ružencovými sestrami preložili čiastočne z bezpečnostných dôvodov a taktiež aby pomohol rehoľníkom, čo tam zostali. Otec Francois si bol dobre vedomý nebezpečenstva, v ktorom žil, a odvážne dal svoj život za mier v Sýrii a vo svete.

Modlime sa za všetkých chorých, aby v svojom utrpení spoznali Pánovu prítomnosť a dokázali zjednotiť svoje utrpenie s jeho utrpením za záchranu sveta.

V. Ukrižovaný Ježišu, zmiluj sa nad nami.

R. Aj nad dušami v očistci.

12. zastavenie:

Pán Ježiš zomiera na kríži

V. Klaniame sa ti, Kriste, a dobrorečíme ti.

R. Lebo si svojím krížom vykúpil svet.

Bolo už okolo dvanástej hodiny a nastala tma po celej zemi až do tretej hodiny popoludní. Slnko sa zatmelo, chrámová opona sa roztrhla napoly a Ježiš zvolal mocným hlasom: „Otče, do tvojich rúk porúčam svojho ducha.“ Po tých slovách vydýchol. Keď stotník videl, čo sa stalo, oslavoval Boha, hovoriac: „Tento človek bol naozaj spravodlivý.“ A celé zástupy tých, čo sa zišli na toto divadlo a videli, čo sa deje, bili sa do prs a vracali sa domov (Lk 23,44-48).

Francúzsko: otec Jacques Hamel – pastier do posledného dychu

Novodobý mučeník, ktorý v silnej viere a oddanosti vylial svoju krv. Podľa záznamu Nicholasa Zinosa bol známy svojou dobrou pamäťou, diskretnosťou a súcitom s ostatnými. Ak sa k nemu dostali utrápené duše, snažil sa vyliečiť ich rany bez posudzovania. Usiloval sa pomáhať ľuďom na okraji spoločnosti. Jeho sestra povedala, že ho od jeho siedmich rokov nikdy nepočula sa na nič sťažovať. Užíval si hlboký vnútorný pokoj, v ktorom ostatní našli útočisko.

Osudné ráno 26. júla 2016 bolo rovnaké ako každé iné. Otec Hamel sa zobudil, modlil sa pod ochranu svätého Michala Archanjela, pomodlil sa z breviára a išiel do pekárne kúpiť si chlieb na raňajky. Odišiel z fary okolo pol deviatej, aby mohol slúžiť o deviatej svätú omšu vo svojom kostole vo farnosti Saint Etienne-du-Rouvray na predmestí Rouenu v severovýchodnom Francúzsku.

Otec Hamel dokončil svätú omšu. Vtom vtrhli do kostola dvaja mladí islamskí extrémisti s krikom: „Allahu Akbbar“. Ostatných, čo boli v kostole prítomní, zajali a otca Hamela prinútili kľaknúť si na zem. Následne mu podrezali hrdlo...

V homílii počas pohrebnej sv. omše za otca Jacquesa sa Mons. Lebrun, biskup z Rouenu, takto prihováral umučenému kňazovi:

„Zlo je tajomstvom. Môže dosiahnuť strašné rozmery a obráť nás o všetku ľudskosť. Nemyslel si svojimi poslednými slovami práve toto, milý Jacques? Keď si po prvom bodnutí padol na zem, pokúsil si sa svojho útočníka odtlačiť chodidlami a hovoril si: ‚Odíd, satan!‘ A znovu si zopakoval: ‚Odíd, satan!‘ Vyjadril si tak svoju vieru v to, čo je dobré v človeku, ktorého napadol diabol. V evanjeliu sa píše, že Ježiš uzdravoval všetkých, ktorých boli pod diablovou mocou. Nejde o ospravedlnenie vrahov, ktorí s diablom uzavreli dohodu. Ide o to, potvrdiť spolu s Ježišom, že každý muž, každá žena, každý človek môže zmeniť svoje srdce pomocou Božej milosti. Takto môžeme prijať Ježišovo slovo, ktoré dnes presahuje naše sily: ‚Milujte svojich nepriateľov a modlite sa za tých, ktorí vás prenasledujú.‘“

Proces jeho blahorečenia oficiálne začal 20. mája 2017.

Modlime sa za seba samých, aby sme boli vždy ochotní každému odpustiť, ako aj za tých, ktorí sa nechcú zmieriť – nech sa ich srdc dotkne Božie milosrdenstvo.

V. Ukrižovaný Ježišu, zmiluj sa nad nami.

R. Aj nad dušami v očistci.

13. zastavenie:

Pána Ježiša skladajú z kríža

V. Klaniame sa ti, Kriste, a dobrorečíme ti.

R. Lebo si svojím krížom vykúpil svet.

Potom Jozef z Arimatey, ktorý bol Ježišovým učeníkom, ale tajným, lebo sa bál Židov, poprosil Piláta, aby mu dovolil sňať Ježišovo telo. A Pilát dovolil. Išiel teda a sňal jeho telo. Prišiel aj Nikodém, ten, čo bol kedysi u neho v noci. Priniesol asi sto libier zmesi myrhy s aloou. Vzali Ježišovo telo a zavinuli ho do plátna s voňavými olejmi, ako je u Židov zvykom pochovávať (Jn 19,38-40).

Somálsko: blahoslavená sestra Leonella Sgorbati – moc lásky a odpustenia

Sestra Leonella Sgorbat, vlastným menom Rosa, narodila v roku 1940 v Gazzole. Po vyštudovaní zdravotnej školy v Anglicku odišla do Kene, kde pracovala hlavne ako pôrodná asistentka. V meste Mogadišo založila zdravotnú školu pre formáciu budúcich zdravotných sestier a pôrodných asistentiek. V predtuche násilnej smrti sestra Leonella v svojom poslednom rozhovore pre taliansku televíziu povedala, že ako predstavená Sestier svätej Consolaty povzbudzovala spolusestry, aby zostali verné svojmu misijnému povolaniu:

„Nedokážeme síce zmierniť všetko utrpenie sveta, ale máme nenahradiiteľnú povinnosť byť autentickými svedkyňami Krista v našom každodennom živote, tam, kde sme. Milé sestry, skúmajme spolu náš vnútorný postoj: Sme pripravené postaviť sa na stranu najbiednejších a najchudobnejších a celou svojou bytosťou im pomáhať rásť bez vytvárania si závislosti? Sme ochotné robiť roz-

hodnutia, kvôli ktorým budeme možno menej výkonné, chudobnejšie, zraniteľnejšie a ešte viac odovzdané do Božej prozreteľnosti? Sme ochotné vyhľadávať tých, ktorí ešte nepočuli o posolstve Božej lásky, hoci by to malo znamenať vnútorné odpútanie sa od seba a pripravenosť k obete, a to až vlastného života? Sme pripravené darovať svoj život a – ak to bude nutné – aj svoju krv ako svedkyne nežnosti a dobrotivosti Božského Syna? Áno, verím, že sme. Verím, že v srdci každej z nás je stále prítomná sviežosť prvého volania.“

„Odpusť! Odpusť! Odpusť!“ To boli posledné slová blahoslavenej sestry Leonelly, ktorú zastrelili dvaja muži, keď sa v Mogadiši, hlavnom meste Somálska, vracala 17. septembra 2006 z nemocnice domov.

Jej spolusestry si ju pamätali ako večne usmiatu, ráznu a odvážnu, vďaka čomu dostala aj prezývku „obryňa“, či „zemetrasenie“. Misionárka Leonella bola pripravená obetovať svoj život. Raz sa zverila svojej spolusestre s touto predtuchou: „Na jednej guľke je napísané moje meno, ale len Boh vie, kedy priletí.“

Ťažko ju zranilo sedem guľiek. Mohamed Mahmud, moslim a otec štyroch detí, ktorý ju cestou sprevádzal, ju bránil vlastným telom. Postavil sa medzi ňu a guľky vrahov. V snahe zachrániť jej život, prišiel o ten svoj.

Pápež František v novembri 2017 schválil dekrét uznávajúci mučenícku smrť tejto misionárky

Modlime sa za všetkých, ktorí stratili nádej a upadli do zúfalstva, aby znova uvideli aj pocítili dobrotu a milosť nebeského Otca.

V. Ukrižovaný Ježišu, zmiluj sa nad nami.

R. Aj nad dušami v očistci.

14. zastavenie:

Pána Ježiša pochovávajú

V. Klaniame sa ti, Kriste, a dobrorečíme ti.

R. Lebo si svojím krížom vykúpil svet.

Veru, veru, hovorím vám: Ak pšeničné zrno nepadne do zeme a neodumrie, ostane samo. Ale ak odumrie, prinesie veľkú úrodu. Kto miluje svoj život, stratí ho, a kto svoj život nenávidí na tomto svete, zachráni si ho pre večný život (Jn 12,24-25).

Burundi: otec Révocat Gahimbare – apoštolát pravdy

Otec Révocat patril k Inštitútu diecéznych kňazov Schönstatt. Jeden z jeho spolubratov si pri poslednom rozhovore uvedomil, ako veľmi si želal ešte lepšie žiť ideály svojho inštitútu a svoj osobný kňazský ideál – byť apoštolom pravdy a lásky. Zakladateľ duchovnej rodiny Schönstatt páter Josef Kentenich o tomto apoštoláte pravdy povedal:

„Misia si vyžaduje predovšetkým ochotu k mučenictvu, ochotu stratiť seba samého za pravdu. Len tak bude hodnoverná. Toto bola odjakživa situácia misii a vždy takou bude. Len vtedy sa totiž ukáže prvenstvo pravdy.“

Štyria zlodeji zamaskovaní za policajtov sa 8. marca 2009 dostali do kláštora rehoľných sestier Bene Maria. Otec Gahimbare sa im ponáhlal pomôcť, no na ulici ho maskovaní útočníci prepadli a zastrelili.

**Modlime sa za zosnulých členov našej rodiny, priateľov,
dobrodincov i za všetkých, za ktorých sa nikto nemodlí, aby
našli v nebi pri Bohu večné šťastie a pokoj.**

- V.** Ukrižovaný Ježišu, zmiluj sa nad nami.
- R.** Aj nad dušami v očistci.

Závěrečná modlitba

Milosrdný Otče, ďakujeme ti za toľkých svedkov a mučeníkov viery v našich časoch. Odvážne dosvedčili životom i smrťou vernosť tvojmu menu. Daruj aj nám silu nebojácne vyznávať svoju vieru a dosvedčovať ju spoluúčasťou a konkrétnymi skutkami lásky.

Nebeský Otče, prosíme ťa za všetkých utláčaných a prenasledovaných kresťanov, za všetkých ľudí, ktorí trpia duchovnou alebo materiálnou biedou, ale aj za ich prenasledovateľov a utláčateľov, daj im zakúsiť svoju bezpodmienečnú, milosrdnú lásku. Požehnaj i nás a naše dielo.

[Tu je možnosť vložiť modlitbu za farnosť, či spoločenstvo.]

Amen.